

GLOBE

bo makegonija

ГЛОБАЛНО УЧЕЊЕ И НАБЉУДУВАЊЕ ВО ПОЛЗА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ПРЕЗЕНТАЦИИ

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

МАКЕДОНСКИ ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

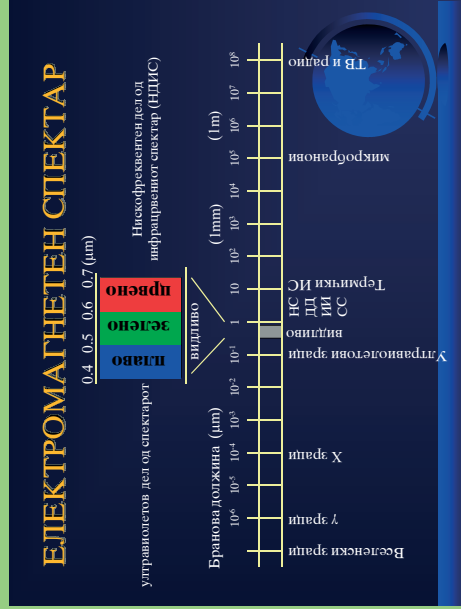
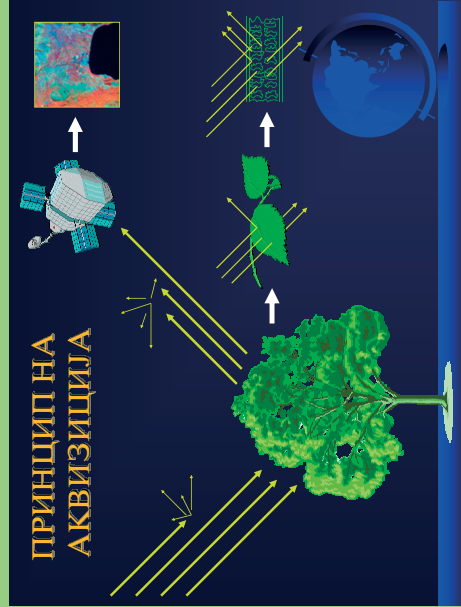

ПРИНЦИПИ НА ДАЛЕЧИНСКА ДЕТЕКЦИЈА

Проф. др. Вилчо Гербишев
Корвалска Нучења, филм, геоод. инж.
Борче Лозановски, филм, геоод. инж.
Часла Гошевски, филм, геоод. инж.

ДЕФИНИЦИЈА

Далечинска детекција претставува извор за добивање информации за земјината и водената површина користејќи снимки добиени од надземна перспектива, преку електромагнетното зрачење во еден или повеќе делови на електромагнетниот спектар, рефлектирано или емитирано од површината на Земјата.

РЕЗОЛУЦИИ

- Спектрална
- Просторна
- Радиометриска
- Временска

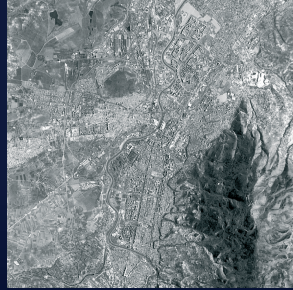

СПЕКТРАЛНА РЕЗОЛУЦИЈА

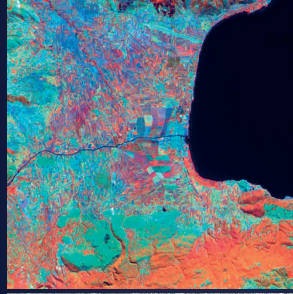
- Се однесува на специфичните интервали на бранови должини во електромагнетниот спектар што сензорот може да го забележи

СПЕКТРАЛНА РЕЗОЛУЦИЈА

SPOT Pan 1995

LANDSAT TM 1995

ПРОСТОРНА РЕЗОЛУЦИЈА

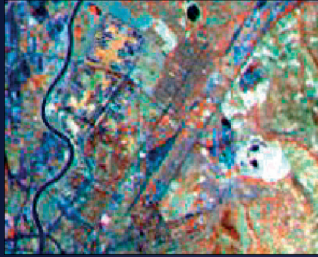
- Мерка на најмалиот објект кој сензорот може да го прими или подрачје претставено со еден пиксел

ПРОСТОРНА РЕЗОЛУЦИЈА

SPOT Pan (10x10 m)

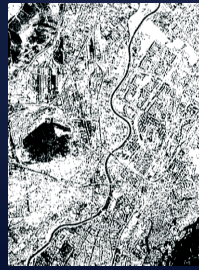
Landsat TM (30x30 m)

РАДИОМЕТРИСКА РЕЗОЛУЦИЈА

- ☛ Максимален број на можни вредности за секој канал (band) одделно

РАДИОМЕТРИСКА РЕЗОЛУЦИЈА

1-битна слика

2 нијанси (црно и бело)

2

8-битна слика

256 нијанси на сиво

256

1

ВРЕМЕНСКА РЕЗОЛУЦИЈА

- ☛ Временски период потребен сензорот повторно да прибере податоци за едно исто подрачје

Сателитски карактеристики

Landsat MSS (Multispectral scanner)

- просторна резолуција 60x80m
- спектрално во 4 канали
- време на повторување 16 дена
- радиометриска резолуција 6-bit (8-bit)

Landsat TM (Thematic mapper)

- просторна резолуција 30x30m
- спектрално во 7 канали
- време на повторување 16 дена
- радиометриска резолуција 8-bit

SPOT Panchromatic

- просторна резолуција 10x10m
- спектрално во еден канал (0.51-0.73 μm)
- време на повторување 26 дена (надир)
- радиометриска резолуција 8-bit

SPOT XS (Multispectral)

- просторна резолуција 20x20m
- спектрално во 3 канали
- време на повторување 26 дена
- радиометриска резолуција 8-bit

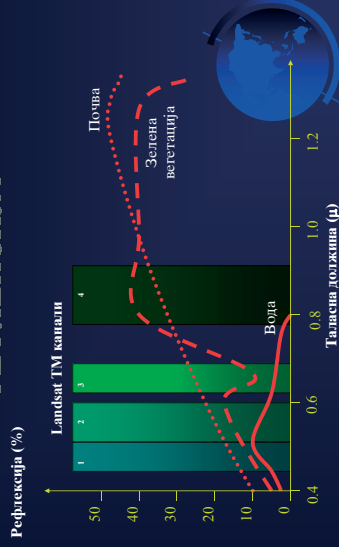

ПРЕГЛЕД НА НАЈФРЕКВЕНТНИТЕ САТЕЛИТИ (СЕНЗОРИ)

Сателит (сензор)	Поголеќе покривно со една снимка	Големина на пикселот	Број на канали (bits)	Време на повторување
Landsat TM	183 x 170 km	30 m	7	16 дена
Landsat MSS	183 x 170 km	60 x 80 m	4	16 дена
SPOT	60 x 60 km	10 x 10 m	11 (PAN) и 3 (XS)	26 дена (надир)
IRS LISS-III	30 x 70 km (PAN) 142 x 142 km	5.8 m (PAN) 23 m	11 (PAN) 4	24 дена
NOAA AVHRR (LAC)	2700 x 2700 km	1.1 km	1-5	145 дена
NOAA AVHRR (GAC)	4000 x 4000 km	4 km	1-5	145 дена

СПЕКТРАЛНИ КРИВИ НА РЕФЛЕКСИЈА

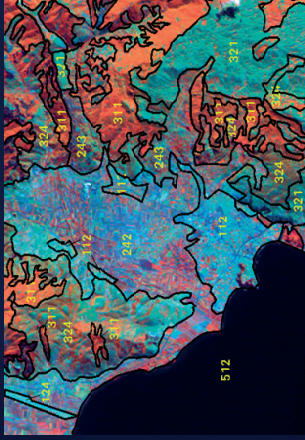

ПРЕГЛЕД НА LANDSAT TM КАНАЛИТЕ

Канал (nm)	Пиксел (м)	Со користи за
TM1: 0.45 - 0.52	30	Диференцирање помеѓу почва и вегетација, диференцирање помеѓу зимзелена и листопадна вегетација
TM2: 0.62 - 0.69	30	Детекција на воденитет на вегетација, проследба на сушење
TM3: 0.73 - 0.80	30	Детекција на воденитет на вегетација, проследба на трајност
TM4: 0.76 - 0.80	30	Диференцирање на водени капацитет, проследба на биомаса
TM5: 1.65 - 1.75	30	Диференцирање помеѓу солдни и снежна покривка, мерење на вегетацијата и влажност на почвата
TM7: 0.89 - 0.95	30	Функционален на корпи и пловид на прени, аморфални аеросолни
TM8: 0.94 - 1.13	120	Функционален на корпи, аморфални аеросолни, проследба на структурни промени

МУЛТИСПЕКТРАЛНА СЛИКА + ИНТЕРПРЕТИРАНИ ПОЛИГОНИ

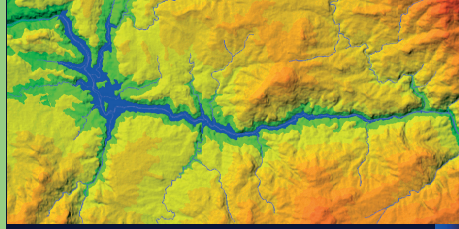

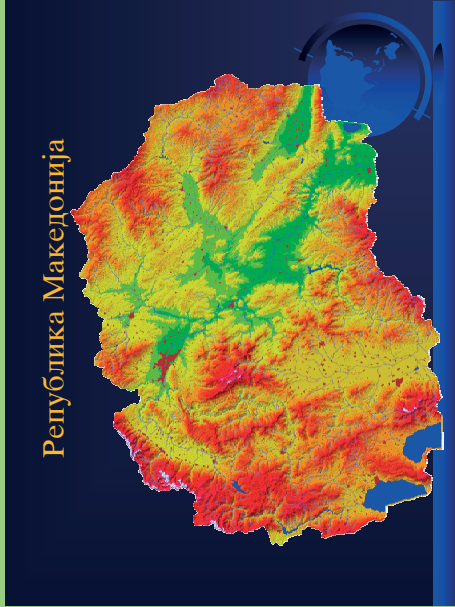
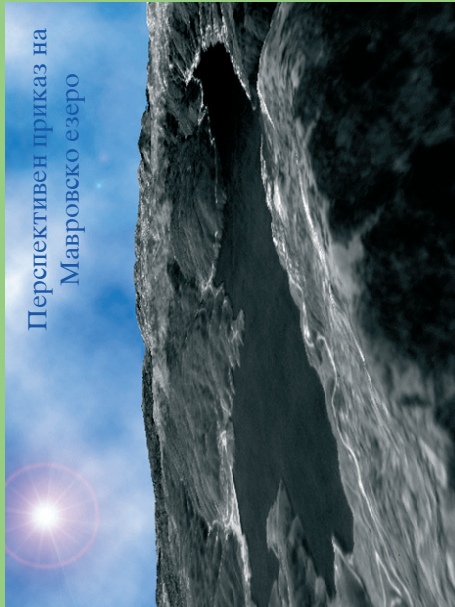
ПРЕДНОСТИ

- ☛ Сателитски податоци
- просторен континуитет
- униформна точност и прецизност
- повеќекратно покривање на иста територија во регуларни временски периоди
- трансмисија преку микробранови комуникации
- стабилна геометрија на движење на сателитот
- погодни за тематска класификација
- ...

Симулација на вештачното езеро ЧЕБРЕН

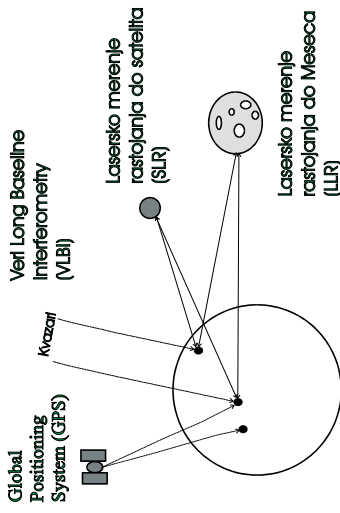

- Користење на сателитски методи
Со лансирање на првиот Спутник 04.10.1957 започнува ерата на Сателитската Геодезија.
- Методи на Сателитско позиционирање:
  - GPS,
  - Лазерско мерење на растојанието до Месечината или до вештачки сателити и
  - Радиointерферометријски мерења на Галактичките радиосвезди (Квазари)

3

Методи на просторно позиционирање

4

Компоненти на GPS

Општо за GPS

- Формиран од Министерството за одбрана на САД во 1974 година
- Полно име: NAVSTAR GPS (Navigation Satellite Timing and Ranging Global Positioning System)
- Кодови кои ги емитуваат сателитите:
  - P- код, Прецизен код
  - SA- код, Селективен приод
  - AS- код, Шифриран P-код

6

Космички сегмент

- Космичкиот сегмент го сочинуваат (сега) 25 сателити:
  - емитуваат две модулисани фреквенции (L1 и L2) на основната фреквенција од 10.23 MHz
  - летаат на висина од околу 20000 km
  - распоредени се во 6 орбити со инклинација од 55°
  - Земјата ја обиколуваат за 12 ѕвездени часа
  - животниот век на еден сателит е околу 7.5 години
  - така се распоредени да во секој момент од било која точка на Земјата можат да се лоцираат најмалку 4

7

Контролен сегмент

- Контролниот сегмент го сочинуваат станиците:
  - Hawaii, Colorado Springs, Ascension, Diego Garcia и Kwajalein.
- Задачите на контролниот сегмент се:
  - контрола и управување со системот
  - одредување на системското GPS време
  - одредување на сателитската патека
  - службата за ефемериди
- Сите резултати се обработуваат во сателитскиот датум WGS84

8

Кориснички сегмент

- го сочинуваат сите корисници на GPS

- Стандардниот GPS приемник е составен од:
  - антена,
  - хардверски модул и
  - софтверски пакет за обработка на резултатите

9

Поделба на GPS приемниците во зависност од нивните карактеристики

- Можност на генерирање:
  - повеќеканални,
  - безкодичи.
- Обработка на кодовите:
  - корелациона техника,
  - техника на квадратурање.
- Поддржувани комбинации
  - C/A, C/A+L1,
  - C/A+L1+L2,
  - C/A+P+L1+L2,
  - L1 и L1+L2.
- Хардверско решение:
  - секвенцијални и
  - мултиплекс.
- Намена:
  - војни,
  - цивилни,
  - навигацијски,
  - временски и
  - геодетски.

10

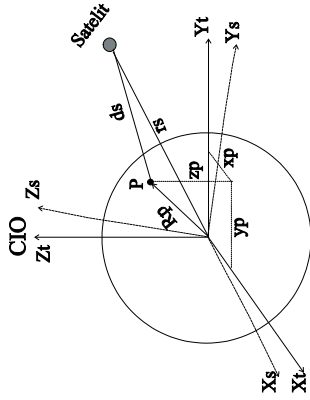
Софтверски пакет за обработка на колектираните податоци

- Софтверските пакети ги поддржуваат операциите:
  - приказ на шема на вадзимоста над станиците,
  - контрола на геометријата на сателитите,
  - обработка на фазни мерења,
  - изразувања и
  - обработка на дигитални податоци (мапи, карти).

11

Принцип на позиционирање со помош на сателит

11/11/2008

12

Принципи на позиционирање

- GPS како просторна метода на позиционирање, помеѓу станицата P и сателитот одредува:
  - растојание,
  - разлики во растојанието,
  - промени во растојанието и/или
  - правците.
- (XYZ)s-Интегрален систем
- (XYZ)t-Референтен систем првото поврзан со Земјата
- (xyz)p-Картографски координати на точката P
- Померања кај Референтниот систем (XYZ)t:
  1. Колебавња во ротацијата на Земјата,
  2. Померање на половите,
  3. Грешки при мерењето,
  4. Плива и осека на Земјината кора и
  5. Тектоника на платоата.

13

